

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för svenska språket

1SS01U Nyanländas lärande - mottagande, inkludering och skolframgång, 7,5 högskolepoäng

1SS01U Newly Arrived Immigrant Students' Learning - Reception, Inclusion and Progress in School, 7.5 credits

Huvudområde

Svenska som andraspråk

Ämnesgrupp

Svenska som andraspråk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2014-04-28

Senast reviderad 2016-06-13 av Fakulteten för konst och humaniora. Kursmålen och litteraturlistan har reviderats och uppdatering av standardformuleringar har gjorts.

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2016

Förkunskaper

Lärarexamen eller motsvarande.

Mål

Efter genomgången kurs ska studenterna kunna:

- redogöra för pedagogiska, språkliga och juridiska aspekter som gäller för mottagande av nyanlända elever.
- utföra en pedagogisk kartläggning och analys av nyanlända elevers förutsättningar som grund för mottagande och tidig undervisning.
- bedöma vilken studiehjälper som är tillämpbar i utbildning för enskilda, nyanlända elever utifrån de mål som anges i läroplaner och kursplaner.
- referera till relevant forskning om modersmål, flerspråkighet och kunskapsutveckling.
- kritiskt granska värderingar och föreställningar om kultur och språk i en skolpraktik och hur attityder och förhållningssätt påverkar elevernas utveckling och lärande.

- redogöra för hur skolan kan ge förutsättningar för identitet, språk- och kunskapsutveckling hos eleverna

Innehåll

Kursen ger grundläggande kunskaper i juridiska aspekter för mottagande och organisation för nyanlända elever. I kursen behandlas flerspråkigheten som resurs, modersmålets betydelse för individen och skolpersonalens ansvar för elevernas språk- och kunskapsinläring. Genom verksamhetsanknutna uppgifter utarbetar studenterna pedagogiska kartläggningar på sina elever. Utformning av studiehandledning och annat stöd genom arbete med modersmål studeras.

Kursen består av följande provmoment, som också motsvaras av kursmål:
1451 Mottagande och förhållningssätt, 7.5 hp

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, litteraturstudier och seminarier. Kursen är processinriktad utplagd med verksamhetsanknutna uppgifter mellan de universitetsförlagda träffarna. Mellan träffarna erbjuds distanshandledning och ett särskilt handledningstillfälle vid lärosätet. Kursen ges med stöd av en webbaserad lärplattform som tillhandahålls av lärosätet.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart.

Kursen examineras genom seminarier och fortlöpande muntliga och skriftliga obligatoriska uppgifter.

Studering som inte godkänts vid ordinarie examinationstillfälle ges möjlighet till omexamination i enlighet med universitetets lokala regler.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs en kursvärdering. Resultat och analys av kursvärderingen ska återkopplas till de studenter som genomfört kursen och de studenter som deltar vid nästa kurstillfälle. Kursvärderingen genomförs anonymt. Kursvärderingen arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Asher, H. (2014). "Hälsans betydelse för nyanlända barn i skolan och skolans betydelse för nyanlända barns hälsa". I: Ebeling, G.E. & Otterup, T. (red.). *En bra början - mottagande och introduktion av nyanlända elever*. Lund: Studentlitteratur. 22 s. ISBN 978-91-44-08486-2

Axelsson, M. (2013). "Flerspråkighet och lärande". I: Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. (2. uppl.). Lund: Studentlitteratur. 32 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Bergendorff, I. (2014). "Nyanlända elever i Sverige". I: Ebeling, G.E. & Otterup, T.

(red.). *En bra början - mottagande och introduktion av nyanlända elever*. Lund: Studentlitteratur. 16 s. ISBN 978-91-44-08486-2

Bouakaz, L. & Taha, R. (2014). "Det är deras dröm inte min!" Om en tonårings kamp i en mångkulturell miljö". I: Ebeling, G.E. & Otterup, T. (red.). *En bra början - mottagande och introduktion av nyanlända elever*. Lund: Studentlitteratur. 22 s. ISBN 978-91-44-08486-2

Bunar, N. (2015). *Nyanlända och lärande - mottagande och inkludering*. Natur & Kultur. 295 s. (Urval). ISBN 978-91-27-14236-7

Ebeling, G. E. (2014). "Perspektiv". I: Ebeling, G.E. & Otterup, T. (red.). *En bra början - mottagande och introduktion av nyanlända elever*. Lund: Studentlitteratur. 13 s. ISBN 978-91-44-08486-2

Ebeling, G.E. & Otterup, T. (2014). "Skolan den bästa resursen". I: Ebeling, G.E. & Otterup, T. (red.). *En bra början - mottagande och introduktion av nyanlända elever*. Lund: Studentlitteratur. 6 s. ISBN 978-91-44-08486-2

Elmeroth, E. (2014). "Interkulturell pedagogik". I: Ebeling, G.E. & Otterup, T. (red.). *En bra början - mottagande och introduktion av nyanlända elever*. Lund: Studentlitteratur. 16 s. ISBN 978-91-44-08486-2

Lainio, J. (2013). "Modersmåls erkända och negligerade roller". I: Olofsson, M. (red.). *Symposium 2012: Lärarrollen i svenska som andraspråk*. Stockholm: Stockholms universitets förlag. 30 s. ISBN 97-89-176 566 87-9

Lindgren, M., Svensson, G. & Zetterholm, E. (red.). 2015. *Forskare bland personal och elever. Forskningsarbete om språk- och identitetsutveckling på en flerspråkig skola*. Linnaeus University Press. 116 s. (Urval). ISBN 978-91-87925-88-7

Naucér, K. (2013). "Barns språkliga socialisation före skolstarten". I: Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. (2. uppl.) Lund: Studentlitteratur. 22 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Otterup, T. (2014). "Nyanlända elevers språkutveckling". I: Ebeling, G.E. & Otterup, T. (red.). *En bra början - mottagande och introduktion av nyanlända elever*. Lund: Studentlitteratur. 16 s. ISBN 978-91-44-08486-2

Rosales R. L. (2015). *Om vikten av ett interkulturellt perspektiv i kommunal verksamhet*. Mångkulturellt centrum. 26 s.

Skolinspektionen (2014). *Utbildning för nyanlända elever*. 28 s.

Skolverket (2016). *Allmänna råd för utbildning av nyanlända elever*. 29 s.

Skolverket (2012). *Att främja nyanlända elevers kunskapsutveckling - med fokus på samverkan, organisation samt undervisningens utformning och innehåll. Ett stödmaterial*. 81 s.

Skolverket (2013). *Introduktionsprogrammet språkintrödn*. S. 17–44. 26 s.

Skolverket (2011). *Kursplan i Modersmål för grundskolan*. 9 s.

Skolverket (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*. Stockholm: Skolverket. S.222 –257. 35 s.

Skolverket. (2013). *Studiehandledning på modersmålet - att stödja kunskapsutvecklingen hos flerspråkiga elever. Ett stödmaterial*. 58 s.

Utbildningsdepartementet (2013). *Utbildning för nyanlända elever*. (Ds 2013:6). 131 s.

Stretmo, L. & Melander, C. (2014). "Den speciella situationen för ensamkommande barn i skolan". I: Ebeling, G.E. & Otterup, T. (red.). *En bra början - mottagande och introduktion av nyanlända elever*. Lund: Studentlitteratur. 20 s. ISBN 978-91-44-08486-2

Svensson, G. & Torpsten, A-C. (2013). "Makt och litteracitet. Modersmållärare skriver om modersmålsundervisning". I: Skjelbred, Dagrun og Veum, Aslaug (red.). *Literacy i læringskontekster*. Oslo: CappelenDamm Akademisk. 10 s. ISBN 978-820-240598-4

Unenge, I. (2014). "Barn i väntan och barn i start – stödgrupper för flyktingbarn". I: Ebeling, G.E. & Otterup, T. (red.). *En bra början - mottagande och introduktion av nyanlända elever*. Lund: Studentlitteratur. 10 s. ISBN 978-91-44-08486-2

Referenslitteratur

Axelsson, M. & Magnusson, U. (2013). "Forskning om flerspråkighet och kunskapsutveckling under skolåren". I: Hyltenstam, K. Axelsson, M. Lindberg, I. (red.). *Flerspråkighet: en forskningsöversikt*. Stockholm: Vetenskapsrådet. Vetenskapsrådets rapportserie 2012:5. 75 s. ISBN 978-91-7307-210-6

Gibbons, P. (2013). *Stärk språket, stärk lärandet: språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för och med andraspråkselever*. (3. uppl.). Stockholm: Hallgren & Fallgren. ISBN 978-91-7382866-6

Hajer, M. & Meestringa, T. (2014). *Språkinriktad undervisning. En handbok*. Uppsala: Hallgren & Fallgren Förlag. 216 s. ISBN 978-91-73828-69-7

Holmberg, H., Pretorius M., Schyborger, M & Strandberg, M. (2006). *En helt annan läxa! Föräldrar, läxor och de övergivna målen. Rapport från ett läxprojekt i Farsta*. Stockholm: Kompetensfonden. 58 s.

Lund, A. & Lund, S. (2016). *Skolframgång i det mångkulturella samhället*. Lund: Studentlitteratur. ISBN 978-91-44-09352-2-01 (Under utgivning)

Norén, E. (2013). "Tvåspråkig matematikundervisning". I: Olofsson, M. (red.). *Symposium 2012: Lärarrollen i svenska som andraspråk*. Stockholm: Stockholms universitets förlag. 10 s. ISBN 97-89-176 566 87-9

Salameh, E-K. (red.). (2012). *Flerspråkighet i skolan: språklig utveckling och undervisning*. Stockholm: Natur & Kultur. 254 s. ISBN 978-91-27-42172-1

Skolverket (2012). *Få syn på språket: ett kommentarmaterial om språk- och kunskapsutveckling i alla skolformer, verksamheter och ämnen*. Stockholm: Skolverket. 30 s.

Särskild litteratur för personal inom elevhälsa

Angel, B. & Hjern, A. (2004). *Att möta flyktingar*. Lund: Studentlitteratur. 270 s. ISBN 978-91-44-03328-0

Elevhälsa 1/2014: Nyanlända elever. <https://www.gothiafortbildning.se/720322-product> 48 s.

Hedman, C. (2009): *Dyslexi på två språk: En multipel fallstudie av spansk-svensktalande ungdomar med läs- och skrivsvårigheter*. Stockholm: Centrum för tvåspråkighetsforskning, Stockholms universitet. 195 s.

http://www.lh.umu.se/digitalAssets/72/72926_dyslexi-p-tv-sprk.pdf

Hedman, C. (2010). *Över- och underidentifiering av dyslexi hos tvåspråkiga*. 25 s

Unicef (2016). *Möta barn på flykt*. <https://unicef.se/rapporter-och-publikationer/mota-barn-pa-flykt> 38 s

Film

Elisabeth Lindén om samverkan mellan specialpedagoger och modersmållärare
<http://urplay.se/program/192092-ur-samtiden-grav-sprakstornning-2015-flersprakig-kartlaggning-av-avkodning-och-lasning>

Mötas (Specialpedagogiska myndigheten) <https://www.spsm.se/Motas/>

Eva-Kristina Salameh om språkstörning och flerspråkighet
<http://urplay.se/program/192095-ur-samtiden-grav-sprakstornning-2015-sprakstornning-och-flersprakighet>

Samlade filmer från Specialpedagogiska myndigheten
<https://www.spsm.se/Motas/samlade-filmer/>

Särskild litteratur för rektorer

Lahdenperä, P. (2015). *Skolledarskap i mångfald*. Lund: Studentlitteratur. 145 s. ISBN 978-91-44-09435-9

Österberg, J. (2014). *Resultatanalys i skolan*. Lund: Studentlitteratur. ISBN 978-91-44-09352-9-01

Ebeling, G.E. & Otterup, T. *Förutsättningar för nyanlända elevers lärande*. Ifous.
<http://www.ifous.se/app/uploads/2016/06/Forstudie-om-forutsattningar-for-nyanlanda-elevers-larande.pdf>

Särskild litteratur för skolbibliotekarier

http://www.skolverket.se/polopoly_fs/1.239378!/Menu/article/attachment/mangsprak.pdf
10 s.

<http://www.skolverket.se/skolutveckling/resurser-for-larande/skolbibliotek/sa-gor->

Särskild litteratur för yrkes- och studievägledare

Hertzberg, F. Double gestures of inclusion and exclusion. Notions of learning outcomes, autonomy and informed choices in Swedish educational and vocational guidance, I: *International Journal of Qualitative Studies in Education*. 22 s.

Hertzberg, F. & Sundelin, Å. (2014): Counseling between recognition, justice and difference. The significance of power asymmetries, communicative projects and unintended consequences in career counseling of immigrants in Sweden. I: *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, (14) 1: 89-102. 13 s.

Sundelin, Å. (2015): *Att skapa framtid - En analys av interaktionen i studie- och yrkesvägledande samtal med unga i migration*, Stockholm: Institutionen för pedagogik och didaktik, Stockholms universitet. 227 s.

Film

Laid Boukas, Malmö högskola <https://www.youtube.com/watch?v=OMC9LM5Zb1Q>

Övrigt

Film om tre skolors

organisering:<http://www.skolverket.se/skolutveckling/larande/nyanlandas-larande/ta-emot-nyanlanda-elever-1.237657>

Webbkurs om kartläggningsmaterialer<http://www.skolverket.se/kompetens-och-fortbildning/larare/nyanlanda/webbkurs-kartlaggning-1.248280>